

PUBLICACIÓ DE LA COMISSIÓ
DE DESCENTRALITZACIÓ
I AUTONOMIA LOCAL DE CIUTATS
I GOVERNS LOCALS UNITS (CGLU)
DECENTRALISATION AND LOCAL
SELF-GOVERNMENT COMMITTEE
OF UNITED CITIES AND LOCAL
GOVERNMENTS (UCLG) PUBLICATION

**La ciutat
realment
intel·ligent**

**The truly
intelligent city**

**Desafiaments
locals d'un
nou Brasil**

**Local challenges
in a new Brazil**

**Bruce Katz,
vicepresident
Brookings Institution**

**Bruce Katz,
Vice President
Brookings Institution**

**Ciutats i Governes Locals Units
Comissió de Descentralització
i Autonomia Local**

**United Cities and Local Governments
Decentralisation and Local
Self-Government Committee**

**Diputació
Barcelona**

Director: Jordi Castells
Equip de redacció:
Arnau Gutiérrez, Bernat Sanjuan
i Ana Tapia
Coordinació: Secretaria de la
Comissió de Descentralització i
Autonomia Local de CGLU
Diputació de Barcelona
Carrer de Londres, 55
08036 Barcelona

Tel. +34 934 022 055
Fax +34 934 022 473
c/e dal.cglu@diba.cat
www.cities-localgovernments.org/
committees/dal

Edició: Gabinet de Premsa i
Comunicació de la Diputació de
Barcelona
Disseny: Estudi Josep Bagà
DTP: Ramon Ojeda
Impressió: Elíptic Group Design
Dipòsit legal: B-47234-2009

Tots els drets reservats
La publicació no pot ser
reproduïda ni total ni
parcialment, ni registrada
en un sistema de recuperació
d'informació, sense el permís
previ per escrit de l'editor.

© dels textos: els autors de
l'edició: Diputació de Barcelona

Foto portada:
© Jack F / iStock / Thinckstock

El Secretariat de la Comissió de
Descentralització i Autonomia
Local de CGLU no subscriu
necessàriament les opinions
manifestades en els articles
signats.

Desembre 2014

Aquesta publicació s'ha imprès
en paper 100% reciclat, fet que ha
suposat el següent estalvi: 273 kg
d'escombraries; 40 kg CO₂; 404 km
de viatge en un cotxe europeu
estàndard; 5.683 litres d'aigua;
524 kWh d'energia i 444 kg de fusta

.....
EDITORIAL

04 El futur és avui

Joan Carles Garcia Cañizares, alcalde de Tordera i diputat adjunt a la
Presidència de la Diputació de Barcelona

.....
ACTUALITAT

06 La ciutat realment intel·ligent. Reflexions sobre el model 'smart city'

José Luis Furlan, director del Centro Latinoamericano de Estudios Locales

**14 Cap a una planificació estratègica de l'acció internacional dels governs
locals europeus**

Olivia Paton, Direcció de Relacions Internacionals, Diputació de Barcelona

24 La ciutat, territori per a la innovació

Fernando Espiga, director d'Emergents de Tecnalia

32 Desafiaments locals d'un nou Brasil

Sebastião Almeida, alcalde de Guarulhos (Brasil)

.....
UNA ESTONA AMB...

40 Bruce Katz, vicepresident de la Brookings Institution i director del Programa
de Política Metropolitana

.....
MILLORS PRÀCTIQUES

48 Plans de projecció internacional

.....
INFORME D'ACTIVITATS

50 Enquesta sobre Governança Urbana de l'LSE Cities

.....
RESSENYA DE DOCUMENTS

52 The Metropolitan Revolution, de Bruce Katz i Jennifer Bradley

Bernat Sanjuan Soler, Direcció de Relacions Internacionals,
Diputació de Barcelona

.....
SUMMARY

Director: Jordi Castells
Editorial team: Arnau Gutiérrez,
Bernat Sanjuan and Ana Tapia

Coordination: The Secretariat of
the UCLG Decentralisation and
Local Self-Government Committee
Barcelona Provincial Council
Carrer de Londres, 55
08028 Barcelona

Tel. +34 934 022 055
Fax +34 934 022 473
e-mail dal.cglu@diba.cat
www.cities-localgovernments.org/
committees/dal

Editing: Barcelona Provincial
Council Press and PR Office
Design: Estudi Josep Bagà
DTP: Ramon Ojeda
Printing: Elíptic Group Design
Legal deposit: B-47234-2009

All rights reserved
This publication may not be
reproduced, in whole or in part,
or registered in an information
retrieval system without prior
permission in writing from the
publisher.

© of the texts: the authors of the
publication: Barcelona Provincial
Council

Cover photo:
© Jack F / iStock / Thinckstock

The Secretariat of the UCLG
Decentralisation and Local Self-
Government Committee does not
necessarily share the opinions
expressed in the signed articles.

December 2014

This publication is printed on 100%
recycled paper, which has resulted
in the following savings: 273 kg of
garbage; 40 kg CO₂; 404 km trip on
a standard European car; 5,683 liters
of water; 524 kWh of energy and
444 kg of wood

EDITORIAL

04 The Future Is Today

Joan Carles Garcia Cañizares, Mayor of Tordera and a councillor and member
of the Cabinet of the Presidency of Barcelona Provincial Council

.....
NEWS

06 The truly intelligent city. Reflections on the smart city model

José Luis Furlan, Director of the Latin American Centre for Local Studies

**14 Towards the strategic planning of international action undertaken by
European local authorities**

Olívia Paton, Directorate of International Relations, Barcelona Provincial
Council

24 The city: an area of innovation

Fernando Espiga, Director of Emerging Business, Tecnalia

32 Local challenges in a new Brazil

Sebastião Almeida, Mayor of Guarulhos (Brazil)

.....
INTERVIEW WITH...

40 Bruce Katz, Vice President at the Brookings Institution and founding Director
of the Brookings Metropolitan Policy Program

.....
BEST PRACTICES

48 International profile-raising plans

.....
PROGRESS REPORT

50 The LSE Cities Survey on Urban Governance

.....
REVIEW OF DOCUMENTS

52 The Metropolitan Revolution, by Bruce Katz and Jennifer Bradley

Bernat Sanjuan Soler, Directorate of International Relations, Barcelona
Provincial Council

Desafiaments locals d'un nou Brasil

L'arribada de Lula a la presidència de la República va modificar el model de desenvolupament que hi havia al Brasil, basat en premisses neoliberals, i va escollir el combat a la pobresa com a prioritat d'estat. Enmig d'aquest procés, un fet excel·lent va ser l'aproximació del Govern nacional als estats i els municipis amb la creació d'una estructura administrativa dedicada a coordinar tot el procés d'articulació sota la responsabilitat de la Subdirecció d'Afers Federatius i del Ministeri de les Ciutats, ambdós creats el 2003.

Local challenges in a new Brazil

When Lula became president of Brazil, there was a change to the previous development model, which was based on neoliberal premises. Combatting poverty became a central government priority. One notable occurrence during this process was the rapprochement between central government and the states and municipalities. To achieve this, an administrative structure was set up for the purpose of co-ordinating the entire process under the responsibility of the Undersecretariat of Federal Affairs and the Ministry of Cities, both of which were created in 2003.

Sebastião Almeida, alcalde de Guarulhos (Brasil)

Sebastião Almeida, Mayor of Guarulhos (Brazil)

Durant la darrera dècada, Brasil s'ha presentat al món com un vertader laboratori per a la implantació de polítiques socials modernes i eficients, entre les quals destaca la principal acció dels governs de Lula da Silva i de Dilma Rousseff: el programa Bolsa Família. Aquestes iniciatives van permetre treure aproximadament 40 milions de persones de la línia de la pobresa, mitjançant una política d'estat dirigida a l'àrea social —un contingent que representa una cinquena part de la població brasilera o, per comparació, el nombre equivalent dels habitants de l'Argentina, el Canadà i Polònia.

Tot i això, aquesta revolució social promoguda pel Govern nacional no hauria estat possible si, en paral·lel, no s'haguessin adoptat altres accions contra la pobresa i la millora de la qualitat de vida de les persones, com la construcció de milions d'habitatges, l'ampliació de places i de l'accés a les escoles tècniques i universitats, l'expansió de les línies de crèdit a les persones físiques, la generació rècord de llocs de treball i la reducció d'impostos en diversos sectors, a més del manteniment dels pilars bàsics de l'economia, entre altres iniciatives.

L'arribada de Lula a la presidència de la República va modificar el model de desenvolupament que hi havia al Brasil, basat en premisses neoliberals que van delmar les economies mundials per la seva submissió al mercat financer, i va escollir el combat a la pobresa com a prioritat d'estat, mitjançant polítiques socials i programes ben estructurats.

Enmig d'aquest procés, un fet excel·lent va ser l'aproximació del Govern nacional als estats i els municipis. Això va ser possible gràcies al compromís del Govern de Lula per desenvolupar una política d'estat específica per ampliar les relacions entre els ens federatius. Per això, es va crear una estructura administrativa dedicada a coordinar tot el procés d'articulació, que va quedar sota la responsabilitat de la Subdirecció d'Afers Federatius i del Ministeri de les Ciutats, ambdós creats el 2003.

Fins en aquell moment, sobretot en el Govern de Fernando Henrique Cardoso (1994-2002), era comú que el Govern nacional enviés els recursos als estats,

Over the last ten years, Brazil has shown the world it is a true trailblazer by introducing modern and efficient social policies, one of them being the main initiative of the Lula da Silva and Dilma Rousseff administrations, the Bolsa Família (Family Allowance) programme. Schemes such as this have made it possible to lift 40 million people – a fifth of the population of Brazil, the equivalent of the residents of Argentina, Canada and Poland – out of poverty thanks to a central government policy that addresses social issues.

Even so, this social revolution led by central government would not have been possible if other stratagems to combat poverty and to improve people's quality of life had not been implemented at the same time, among them the construction of millions of homes, an increased number of places and changes in access to technical schools and universities, greater availability of loans for private individuals, a record number of jobs created, the reduction in taxes in various sectors, plus the continuing support for the essential pillars of the economy.

When Lula became president of Brazil, there was a change to the previous development model, which was based on neoliberal premises that wrecked economies worldwide due to the fact that they were subject to the financial market. Combatting poverty became a central government priority and was tackled through social policies and well-structured programmes.

One notable occurrence during this process was the rapprochement between central government and the states and municipalities. This was made possible by the Lula administration's determination to develop a specific central government policy to expand the relations between federal bodies. To achieve this, an administrative structure was set up for the purpose of co-ordinating the entire process of forging these links, which was made the responsibility of the Undersecretariat of Federal Affairs and the Ministry of Cities, both of which were created in 2003.

Until then, and especially during the Fernando Henrique Cardoso administration (1994-2002), it was

Fins al Govern de Lula, no hi havia cap criteri clar per invertir en el sector, fet que portava cada ciutat a fer allò que volia per servir millor la seva població. Ara, programes com Bolsa Família són reconeguts com a política d'estat i gestionats pels municipis, encarregats de la inscripció i l'atenció directa a les famílies de renda baixa, tot i que els seus costos siguin coberts de manera integral per les arques nacionals.

Prior to the Lula administration, there were no clear guidelines concerning investing in this field, which led each city to do what it wanted to best serve its residents. Nowadays, programmes such as the Bolsa Família are recognised as central government policy and are managed by municipalities, which are responsible for registering and dealing directly with low-income families, though the costs are covered entirely by the national public purse.

que els repartien a les ciutats de manera desigual i no sempre atenien les prioritats dels governs locals. Exemple d'això són les demandes socials. Fins al Govern de Lula, no hi havia cap criteri clar per invertir en el sector, fet que portava cada ciutat a fer allò que volia per servir millor la seva població. Ara, programes com Bolsa Família són reconeguts com a política d'estat i gestionats pels municipis, encarregats de la inscripció i l'atenció directa a les famílies de renda baixa, tot i que els seus costos siguin coberts de manera integral per les arques nacionals.

Aquest canvi de pensament, que va alterar l'eix de demandes dels municipis, també ha transformat les relacions federatives al Brasil de manera bastant significativa. Amb l'ampliació de les línies de finançament a diversos òrgans oficials, ha resultat més fàcil per a les ciutats obtenir recursos per a grans projectes directament a la font —Govern nacional—,

common for central government to pass resources to the states. These resources were not evenly distributed among cities and did not always meet local authorities' priorities, among them social demands. Prior to the Lula administration, there were no clear guidelines concerning investing in this field, which led each city to do what it wanted to best serve its residents. Nowadays, programmes such as the Bolsa Família are recognised as central government policy and are managed by municipalities, which are responsible for registering and dealing directly with low-income families, though the costs are covered entirely by the national public purse.

This change in thinking, which altered municipalities' core demands, has also transformed federal relations in Brazil in quite a significant manner. Thanks to the increase in the lines of financing for various official bodies, it has proved easier for cities

i han pogut presentar bones propostes, dirigides al desenvolupament social. Les regles i exigències per sol·licitar els recursos estan a disposició de qualsevol municipi. Hi ha, evidentment, algunes regles condicionants i no negociables per tal que es puguin rebre els recursos, entre les quals, la garantia que no hi haurà fons compromesos en l'execució dels serveis, sigui per la capacitat d'endeutament o per no haver acomplert els compromisos passats.

Guarulhos, la ciutat que governa, és la vuitena major economia entre els 5.570 municipis brasilers, per davant de diverses ciutats capitals, i compta amb un parc industrial amb més de tres mil empreses —a més del conegut aeroport internacional, instal·lat en el territori. Davant aquest panorama, un observador desatent pot imaginar que tenim espai en el nostre pressupost per atendre totes les demandes de la nostra població, d'aproximadament 1,3 milions de persones.

Les persones encara reclamen l'asfaltatge d'alguns carrers, volen l'ampliació i la reforma d'unitats de salut, la construcció d'habitatges populars i també places a les guarderies. Hem fet un esforç increïble per ampliar aquests serveis, i ja tenim resultats interessants en diverses àrees. Tot i això, és important matisar que la legislació brasilera obliga les ciutats a invertir una part considerable del seu pressupost en sanitat (un mínim del 15%) i educació (un mínim del 25%), que, en molts casos, arriba a consumir més de la meitat dels recursos municipals.

D'aquesta manera, depenem bastant del Govern nacional per posar diversos projectes en funcionament, especialment en les àrees d'habitatge, mobilitat urbana, infraestructura i sanejament bàsic. Aquest acord ha estat molt important. Utilitzaré com a exemple el cas del sanejament bàsic a Guarulhos. Tot i que la ciutat té 453 anys d'història, curiosament no es van començar a tractar aigües residuals fins a l'any 2010. Amb més de 700 milions de reals (aproximadament 235 milions d'euros) d'inversions, el 80% dels quals provinents del Govern nacional, arribem a la marca del 50% de tractament del total col·lectat.

to obtain resources for major projects directly at source – central government – and they have been able to submit good proposals that address social development. The terms and conditions for applying for funds are available to any municipality, as is Internet access and the registration of projects for ministers' expert analysis. There are, of course, a number of non-negotiable, determining rules regarding the ability to receive resources, including the guarantee that there will be no funds committed to service provision, be it through borrowing capacity or non-fulfilment of previous commitments.

Guarulhos, the city I govern, has the eighth largest economy of the 5,570 municipalities in Brazil and hence ranks higher in this respect than a number of capital cities. The city has an industrial fabric consisting of more than 3,000 companies, as well as the well-known international airport that lies within its boundaries. Given this context, an inattentive observer might suppose that we have room in our budget to meet all the demands of our residents, a population of approximately 1.3 million.

People are still calling for a number of dirt roads to be tarmacked, they want health centres to be expanded and reformed, they want low-income housing to be built and they want nursery places to be provided. We have made an incredible effort to expand these services and we are already seeing positive results in a number of areas. Nevertheless, it is important to point out that Brazilian legislation obliges cities to invest a considerable proportion of its budget on health (at least 15%) and education (at least 25%), which in many cases take up more than half of municipal resources.

As a result, we are relatively dependent on central government for setting various projects in motion, especially in the areas of housing, urban mobility, infrastructure and basic sanitation. This partnership has been very important. By way of an example, I shall describe the case of basic sanitation in Guarulhos. Even though the city has a history stretching back 453 years, waste water treatment did not begin until 2010. With more than 700 mil-

© EDSON QUEIROZ

Guarulhos és la vuitena major economia entre els 5.570 municipis brasilers, per davant de diverses ciutats capitals.

Guarulhos has the eighth largest economy of the 5,570 municipalities in Brazil and hence ranks higher in this respect than a number of capital cities.

Si haguéssim de dependre només dels nostres ingressos, tardaríem quaranta anys a construir les tres unitats de tractament d'aigües residuals.

L'augment de les partides de recursos del Govern nacional, que va ser substancial després de la creació de la Subdirecció d'Afers Federatius i del Ministeri de les Ciutats, va tenir un impacte significatiu en els nostres ingressos, que han passat d'1,7 mil milions de reals el 2005 a 4,5 mil milions estimats el 2014.

Aquesta evolució va ser possible gràcies a mesures com la reactivació de les sol·licituds de crèdit per part dels municipis i del Govern nacional, que havien quedat interrompudes a causa dels deutes no pagats pels governs anteriors a l'any 2001, fet que impedia la realització de qualsevol projecte destinat a la millora de la nostra infraestructura.

La necessitat de respectar aquestes regles i garantir més recursos als projectes va guanyar encara més importància a partir del 2006, amb el llançament del Programa d'Acceleració del Creixement

lion reals (approximately €235 million) in investment, 80% of it from central government, we have succeeded in treating 50% of the total collected. If we had to rely solely on our own revenue, we would have taken 40 years to build the three waste water treatment plants.

The increase in funds from central government, which was considerable following the creation of the Undersecretariat of Federal Affairs and the Ministry of Cities, had a significant impact on our revenue, which rose from 1,700 million reals in 2005 to an estimated 4,500 million reals in 2014.

This change was made possible by measures such as the reactivation of credit applications by municipalities and central government, which had been halted due to debts not paid by the authorities prior to 2001, preventing any project designed to improve our infrastructure from being carried out.

The need to respect these rules and to guarantee further resources for projects became even more

L'augment de les partides de recursos del Govern nacional, que va ser substancial després de la creació de la Subdirecció d'Afers Federatius i del Ministeri de les Ciutats, va tenir un impacte significatiu en els nostres ingressos, que han passat d'1,7 mil milions de reals el 2005 a 4,5 mil milions estimats el 2014.

The increase in funds from central government, which was considerable following the creation of the Undersecretariat of Federal Affairs and the Ministry of Cities, had a significant impact on our revenue, which rose from 1,700 million reals in 2005 to an estimated 4,500 million reals in 2014.

(PAC), una iniciativa dirigida a les grans obres d'infraestructura del país —fet inèdit al Brasil, on ens havíem acostumat a veure recursos dirigits a atendre criteris partidistes. L'impacte d'aquesta nova mentalitat en la relació entre els ens federatius també va obligar els municipis a capacitar-se millor per a l'elaboració de projectes, i això va elevar la capacitat tècnica del servei públic. Per tenir una idea del que representa aquest canvi, a Guarulhos un 78% dels recursos disponibles per a inversió provenen dels acords de col·laboració amb la província i el Govern federal.

Avui, el nostre principal repte és equilibrar les oportunitats amb la nostra capacitat d'endeutament. Si depengués només de la voluntat dels nostres gestors públics, estic segur que no mancarien bons projectes per a altres àrees. No obstant això, hem d'actuar amb responsabilitat per no deixar un forat a les arques públiques als nostres successors. Algunes alternatives han estat discutides de manera exhaustiva pels alcaldes, fins i tot pels consorcis

important after 2006 with the launch of the Programme for Growth Acceleration (PAC), an initiative set up to tackle the country's major infrastructure works, something that was unprecedented in Brazil, where we were used to seeing resources allocated according to party-political criteria. The impact of this new mindset in the relations between federal bodies also obliged municipalities to improve their capacity for drawing up projects, raising the technical capability of the public service. To give an idea of the effect of this change, in Guarulhos 78% of the resources available for investment come from partnerships with the provincial authority and central government.

Our main challenge today is to balance the opportunities with our borrowing capacity. If it depended solely on the wishes of our public administrators, I am sure there would be no shortage of good projects for other areas. However, we must act responsibly so as not to leave a hole in the public coffers for our successors. A number of alternatives

de municipis; entre aquestes, la negociació per reduir els deutes contrets fins al final de la dècada de 1990, que possibilitaria una mica més d'espai en el pressupost de totes les alcaldies —és important destacar que aquests deutes van ser negociats en un altre moment de la nostra història, quan imperaven interessos molt alts que ja no tenen sentit davant l'actual estabilitat macroeconòmica.

No dubto que la relació entre els municipis i la resta d'ens federatius pot millorar, amb més autonomia per tal que els alcaldes puguin prendre decisions que beneficiïn directament les seves ciutats. No és una tasca fàcil, ja que depèn d'una reforma política més profunda i d'un nou format de política institucional. Però només el fet de començar a discutir el tema ja és d'un gran valor per al nostre país i de cara a la resta del món; un país que s'està desenvolupant a passos llargs i que necessita noves fórmules per atendre una classe social que va emergir i desitja una millor qualitat de vida.

have been discussed in detail by mayors and even by consortiums of municipalities, including negotiating a reduction in debt taken up prior to the late 1990s, which would give more leeway in the budget of every municipality. It is important to note that these debts were negotiated at a different time in our history, when very high interest rates prevailed, rates that are absurd today given our current macroeconomic stability.

I am convinced that the relationship between municipalities and other federal bodies can improve, including greater autonomy so that mayors can make decisions of direct benefit to their cities. This is not an easy task, since it depends on more sweeping political reform and a new approach to institutional politics. But simply starting to talk about the subject is of tremendous value to our country as regards the rest of the world. A country that is taking huge strides in its development and which needs new formulae to meet the needs of a social class that emerged and is looking for a better quality of life.

Ciutats i Goverss Locals Units
**Comissió de Descentralització
i Autonomia Local**

United Cities and Local Governments
**Decentralisation and Local
Self-Government Committee**

**Diputació
Barcelona**